

ΜΕΓΑΡΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΣΥΝΑΥΛΙΑ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ
ΣΤΟ ΣΥΝΘΕΤΗ

LEO BROUWER

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 8 ΜΑΡΤΙΟΥ 2002

ομμθ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΜΕΓΑΡΟΥ ΜΟΥΣΙΚΗΣ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ERT3

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΤΡΙΑ

A' ΜΕΡΟΣ

Astor Piazzolla: τανγκό "Adios Nonino"
(διασκευή για ορχήστρα Leo Brouwer)

Leo Brouwer: Concerto de Liège (για κιθάρα και ορχήστρα)
I. Ommagio a Vivaldi
II. Requiem
III. Rondo alla Rustica

Σολίστ: **Κώστας Κοτσιώλης**

B' ΜΕΡΟΣ

Leo Brouwer: Cancion de Gesta

Alberto Ginastera: Variaciones Concertantes Op.23
I. Tema per Violoncello ed Arpa
II. Interludio per Corde
III. Variazione giocosa per Flauto
IV. Variazione in modo di Scherzo per Clarinetto
V. Variazione drammatica per Viola
VI. Variazione canonica per Oboe e Fagotto
VII. Variazione ritmica per tromba e trombone
VIII. Variazione in modo di Moto perpetuo per Violino
IX. Variazione pastorale per Corno
X. Interludio per Fiatti
XI. Ripresa dal Tema per Contrabasso
XII. Variazione finale in modo di Rondo per Orchestra

Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης
Μουσική Διεύθυνση: Leo Brouwer

Οι αρχές της λαϊκής μουσικής της Αργεντινής θα πρέπει να αναζητηθούν γύρω στα 1890 όταν γεννήθηκε το *τανγκό* στο λιμάνι και στις φτωχογειτονιές του Μπουένος Άιρες, καθώς και στην περιοχή γύρω από τον ποταμό Λα Πλάτα.

Η Αργεντινή ήταν πλημμυρισμένη τότε από ξένους μετανάστες (Ισπανούς, Ιταλούς, Ανατολικοευρωπαίους) που μπήκαν στη χώρα ανάμεσα στο 1870 με 1930. Ο χορός αυτός αποτελεί ακόμη και σήμερα για τον περισσότερο κόσμο, τη μουσική ταυτότητα της Αργεντινής.

Το *τανγκό*, είτε ως τραγούδι, είτε ως καθαρά οργανική σύνθεση, παρέμεινε χορευτικό είδος ως τα τέλη της δεκαετίας του 1950, οπότε χαρακτηρίστηκε ως μουσική των παλαιότερων, αφού οι προτιμήσεις της νέας γενιάς έκλειναν προς τη σύγχρονη ξένη μουσική. Κατά καιρούς έγιναν προσπάθειες περιστασιακής αναβίωσης, με σημαντικότερη αυτή του Άστορ Πιατσόλα.

Πρόγονοι του *τανγκό* μπορούν να θεωρηθούν η *χαμπανέρα* (ο γνωστός Ισπανο-Κουβανέζικος χορός) και η *μιλόγκα* (αργεντίνικος χορός-τραγούδι, πιθανόν αφρικάνικης προέλευσης).

Διακρίνονται τρεις περίοδοι δημιουργίας:

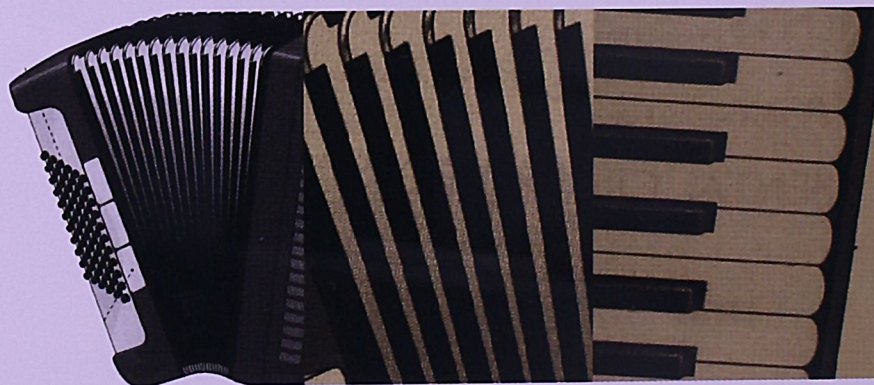
Η πρώτη, η *Παλιά Φρουρά* (*La guardia vieja*, 1890 - 1920), όπου το τανγκό από περιθωριακός χορός, στενά συνδεδεμένος με την *Lunfardo* (η αργκό του Μπουένος Άιρες), τους οίκους ανοχής και τα καταγώγια των arrabal (ή orillas, τα γκέτο των μεταναστών στο Μπουένος Άιρες), βαθμιαία γίνεται δεκτός στη μεσαία και ανώτερη αστική τάξη. Αποκτά διεθνή ακτινοβολία με αποκορύφωμα το παραλήρημα της "τανγκομανίας" στο Παρίσι το 1910.

Η δεύτερη, η *Νέα Φρουρά* (*La guardia nueva*, 1920 - 1958) αποτελεί τη χρυσή εποχή του τανγκό, εποχή κατά την οποία εμφανίζονται οι πιο σημαντικές του προσωπικότητες: συνθέτες, χορευτές, τραγουδιστές, μουσικοί, διευθυντές ορχήστρας.

Η *Τρίτη Φρουρά* (*La guardia tercera*) ξεκινά το 1958 με τις καινοτομίες του Άστορ Πιατσόλα, ιδρυτή του *Νέου Τανγκό* (nuevo tango) για να κορυφωθεί με το θέαμα *Tango Argentino* (1983 - 94).

Ο Πιατσόλα κράτησε το πνεύμα του πρωταρχικού δραματικού τανγκό, αποβάλλοντας την "μαλακή" ιταλική επιρροή (*tango liso*), εισάγοντας όμως στοιχεία από τις σύγχρονες μουσικές τάσεις: ποικιλία ρυθμών, έντονη διαφω-

νία και χρωματικότητα, τον αυτοσχεδιασμό της jazz (jazz-tango), φουγκάτο και ενίοτε ανεπτυγμένη ορχήστρα. Γι' αυτές του τις καινοτομίες κατηγορήθηκε και "καταδικάστηκε" από τους πιστούς της παλιάς φρουράς, συμπεριλαμβανομένου και του μέντορά του Ανίμπαλ Τροΐλο. Ωστόσο η μουσική του Πιατσόλα έγινε διεθνώς αποδεκτή, ακόμη και στη γενέτειρά του την Αργεντινή, όπου θεωρείται πια ως σωτήρας του τανγκό.

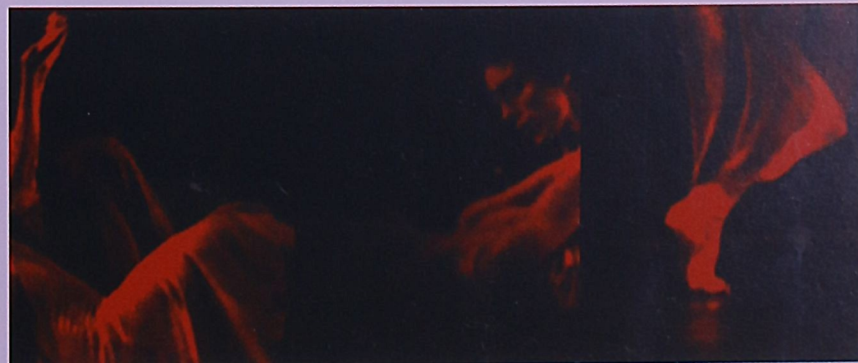

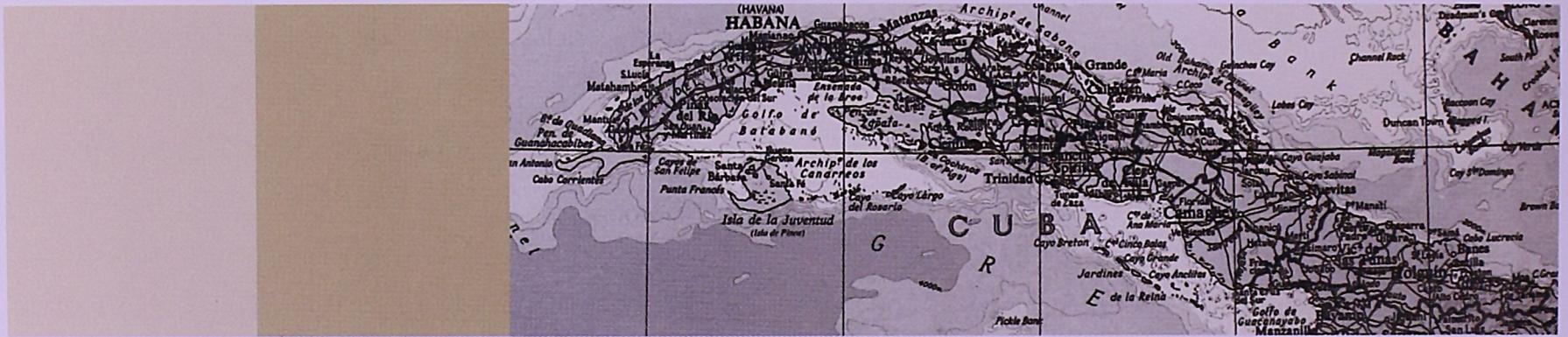
Ο Άστορ Πανταλεόν Πιατσόλα γεννήθηκε στο Μαρ ντελ Πλάτα το 1921 και πέθανε στο Μπουένος Άιρες το 1992. Πέρασε τα παιδικά του χρόνια στη Νέα Υόρκη, όπου έμαθε το τανγκό ακούγοντας δίσκους του Κάρλος Γκαρντέλ και του Χούλιο Ντε Κάρο. Την ίδια εποχή αγάπησε και τη μουσική τζαζ. Επιστρέφοντας στην Αργεντινή άρχισε να εργάζεται ως μουσικός, παίζοντας μπαντονεόν, σε μι-

κρές ορχήστρες τανγκό και σε ηχογραφήσεις. Ίνδαλμά του εκείνη την περίοδο υπήρξε ο αργεντινός "μποέμ" του τανγκό Ανίμπαλ Τροΐλο. Το 1939 προσλαμβάνεται στην ορχήστρα του Τροΐλο ως εκτελεστής μπαντονεόν και διασκευαστής. Παράλληλα, σπουδάζει σύνθεση με τον Αλμπέρτο Χιναστέρα. Το 1946 δημιουργεί το πρώτο δικό του συγκρότημα. Μια υποτροφία τον στέλνει στο Παρίσι για να παρακολουθήσει μαθήματα σύνθεσης με την Νάντια Μπουλανζέ, η οποία τον ενθαρύνει να αφοσιωθεί στη σύνθεση τανγκό. Μετά τις σπουδές του στο Παρίσι επιστρέφει στο Μπουένος Άιρες και ιδρύει το *Οκτέτο Μπουένος Άιρες* και αργότερα του περίφημο *Κουϊντέτο Νέο Τανγκό*. Υπήρξε ένας παραγωγικότερος συνθέτης με περισσότερα από 750 έργα, στα οποία εκτός από τανγκό συμπεριλαμβάνονται και κοντσέρτα καθώς και μουσική για τον κινηματογράφο.

Το τανγκό *Αντίο Νονίνο* αποτελεί το πιο δημοφιλές και αντιπροσωπευτικό έργο του Άστορ Πιατσόλα. Το 1959 και ενώ βρίσκονταν σε περιοδεία στην κεντρική Αμερική, πληροφορήθηκε τον ξαφνικό θάνατο του πατέρα του, ντον Βισσέντε Πιατσόλα, τον οποίο αποκαλούσαν χαϊδευτικά "Νονίνο". Συγκινημένος από το γεγονός και βασιζόμενος στο ρυθμικό στοιχείο ενός παλαιότερου του τανγκό (και αυτό με την επωνυμία "Νονίνο") από την περίοδο του Παρισιού, συνθέτει το *Αντίο Νονίνο* με στίχους της Ελάδια Μπελάσκουεζ. Στο τεράστιο συνθετικό του έργο, υπάρχουν βέβαια συνθέσεις μεγαλύτερης καλλιτεχνικής αξίας, αλλά το *Αντίο Νονίνο* είναι και θα είναι, πάντοτε, συνώνυμο του Πιατσόλα.

Το συγκεκριμένο έργο έχει παιχτεί και ηχογραφηθεί με διαφορετικά σύνολα και σε ποικίλες διασκευές. Ο συνθέτης και μαέστρος Λέο Μπρόουερ, παρουσιάζει τη δική του εκδοχή, ενορχηστρωμένο με ιδιαίτερη ευαισθησία για

συμφωνική ορχήστρα, δίνοντας έναν καινούριο ήχο, που αναδεικνύει την πιο προσωπική, ίσως, στιγμή του Άστορ Πιατσόλα.

Η Μουσική της Κούβας προέρχεται και αυτή από τη συγχώνευση διαφορετικών μουσικών πολιτισμών και κυρίως του Ισπανικού και του Αφρικανικού. Ο πλούτος του Ισπανικού λαϊκού στοιχείου, αναμεμιγμένη με το δυναμισμό της Αφρικανικής μουσικής δημιούργησε μια εκρηκτική και πολύχρωμη μουσική παλέτα. Κατά τον 19ο αι. η Κούβα δέχεται την ισχυρή επιρροή της Ιταλικής μουσικής και κατά τον 20ο αι. και της Αμερικανικής.

Η λόγια μουσική της Κούβας έχει τις ρίζες της και σε αυτές τις μουσικές παραδόσεις της χώρας. Από τα μέσα του 19ου αι., ήταν ήδη εμφανές στους συνθέτες και τους εκτελεστές που καλλιεργούσαν την ευρωπαϊκή λόγια μουσική, ένα εθνικιστικό στοιχείο, το οποίο έγινε ιδιαίτερα αισθητό κατά το πρώτο μισό του 20ου αι., κυρίως στα έργα των Αμαντέο Ρολντάν (1900-1939) και Αλεχάντρο Γκαρσία Κατούρλα (1906-1940). Είναι οι πρώτοι συνθέτες που θα στραφούν και σε σύγχρονες τεχνικές της εποχής τους (με επιρροές από τον Στραβίνσκυ και τον Μπάρτοκ). Με τη χρήση πλούσιας και τολμηρής αρμονικής γλώσσας, μεγάλων ορχηστρικών μορφών και με επιτυχημένη χρήση των ηχοχρωμάτων της ορχήστρας, θα δώσουν το στίγμα της κουβανέζικης μουσικής στη σύγχρονη διεθνή σκηνή.

Μετά το θάνατο και των δύο, το *Νεοκλασικό κίνημα* θα επηρεάσει τη μουσική της Κούβας. Ο Καταλανός Χοσέ Αρντεβόλ (1911-1981), που θα εγκατασταθεί στην Κούβα

την δεκαετία του '30 υπήρξε μέντορας και ιδρυτής του σύγχρονου κινήματος των Κουβανών συνθετών, οι οποίοι με κοινές αισθητικές αντιλήψεις, δημιούργησαν "σχολή" που ονομάστηκε *Ομάδα Ανανέωσης της Μουσικής*.

Δύο συνθέτες που αποστασιοποιήθηκαν από την αισθητική της ομάδας του Αρντεβόλ είναι οι Χουλιάν Ορμπόν (1925-1991) και Αουρέλιο Ντε λα Βέγκα (1925).

Ο Ορμπόν ανάμιξε πολύ αποτελεσματικά, το Γρηγοριανό Μέλος με παλιές ισπανικές φόρμες, με προχωρημένη αρμονία και κουβανέζικους ρυθμούς για να δημιουργήσει μια δυναμική μουσική, πλαισιωμένη από την τεχνική αριότητα που τον διέκρινε. Ο Ντε λα Βέγκα υπήρξε ο πρώτος που χρησιμοποίησε ατονικές και δωδεκάφθογγες τεχνικές ενώ ασχολήθηκε και με την ηλεκτρονική μουσική. Σήμερα, στη νέα γενιά των Κουβανών συνθετών μπορεί

κανείς να αναγνωρίσει διαφορετικά ύφη από παραδοσιακά και νεοκλασσικά στοιχεία, καθώς και avant-garde τεχνικές, όπως ο αλεατορισμός, ο σειραϊσμός και η ηλεκτρονική μουσική.

Από αυτούς που ζουν και εργάζονται στην Κούβα είναι και ο Λέο Μπρόουερ (1939). Παρόλο που η μουσική του Μπρόουερ βρίσκεται σε συνεχή εξέλιξη, είναι δυνατό να διακρίνουμε κάποιες περιόδους στο συνθετικό του έργο. Η πρώτη (1955-62) χαρακτηρίζεται από τη χρήση παραδοσιακών μουσικών μορφών (σονάτα, παραλλαγές) με τονικές αρμονικές σχέσεις που βασίζονται στην παραδοσιακή μουσική της Κούβας. Παρατηρείται, όμως, μια προσπάθεια δομικής τμηματοποίησης και η χρήση, ενίοτε πολλών, τονικών κέντρων, στοιχεία που θα αναπτυχθούν στην μετέπειτα συνθετική του πορεία.

Στη δεύτερη (1962-67) ο συνθέτης πειραματίζεται με το ιδίωμα του 20ου αι. κυρίως επηρεασμένος από την Πολωνική σχολή. Οι τεχνικές της Ευρωπαϊκής avant-garde ήταν ίσως η πιο κατάλληλες για την έκφραση γεγονότων που σχετίζονται με την επανάσταση στην Κούβα. Ο ίδιος μάλιστα θα περιγράψει αυτή την περίοδο ως στιγμή κάθαρσης.

Σταδιακά, κουρασμένος από το καλλιτεχνικό αδιέξοδο των πεπερασμένων αυτών τεχνικών, θα επιστρέψει, ιδιαίτερα μετά το 1980, σε ένα νεορομαντικό, μινιμαλιστικό και νεοτονικό ύφος που ο ίδιος αποκαλεί "νέα απλότητα". Χρησιμοποιεί οποιαδήποτε φόρμα καθώς και εξωμουσικούς συμβολισμούς στην προσπάθειά του να δημιουργήσει μια ιδεατή ηχητική πραγματικότητα. Η μουσική του χαρακτηρίζεται από έντονο λυρισμό και εξελίσσεται μέσω μικρών μουσικών κυττάρων που περιελίσσονται γύρω από ένα σταθερό πυρήνα.

Στην τελευταία αυτή περίοδο ανήκουν και τα έργα *Cancion de Gesta* και το *Κοντσέρτο της Λιέγης*.

Ως κλασσικός κιθαρίστας, ο Μπρόουερ, είναι αδύνατο να μην γράψει έργα για κιθάρα. Μάλιστα ένα σημαντικό μέρος του έργου του αφορά την κιθάρα ως σολιστικό όργανο, αλλά και εντεταγμένο μέσα σε διάφορα οργανικά σύνολα. Αντιμετωπίζει την κιθάρα, όχι μόνο με το συμβατικό τρόπο, αλλά ως "κιθάρα - άρπα" και ως τέτοιο όργανο το εντάσσει μέσα στη συμφωνική ορχήστρα.

Το *Κοντσέρτο της Λιέγης* είναι το δεύτερο από τα συνολικά επτά κοντσέρτα που έχει συνθέσει για σόλο κιθάρα και ορχήστρα. Γράφτηκε το 1981 ύστερα από παραγγελία του Διεθνούς Φεστιβάλ Κιθάρας της Λιέγης. Στο πρώτο μέρος, *Ommagio a Vivaldi*, διαφαίνεται η επιθυμία του συνθέτη να βασιστεί ελεύθερα σε φόρμες της εποχής

μπαρόκ και σε μελωδικά πρότυπα που προσεγγίζουν τη μουσική του Βιβάλντι, έναν συνθέτη ιδιαίτερα αγαπητό στους κιθαριστές. Ξεκινάει με μια ρυθμική κίνηση της κιθάρας πάνω στον συγκρατημένο ήχο της ορχήστρας και τελειώνει θεαματικά με όλη την ορχήστρα να ξεσπά σε εντυπωσιακούς συγχορδιακούς σχηματισμούς.

Στο αργό δεύτερο μέρος, *Requiem* (επιμνημόσυνος ύμνος), το σόλο της κιθάρας αναπτύσσεται ελεύθερα, με σύντομες λυρικές φράσεις. Η εσωτερικότητα του όλου μέρους υπογραμμίζεται από την ιδιαίτερα ευαίσθητη συνοδεία της ορχήστρας, φανερά επηρεασμένη από τον τρόπο ενορχήστρωσης του Ραβέλ.

Η κλασική δομή επιστρέφει στο τρίτο μέρος *Rondo alla Rustica*. Το εντυπωσιακό μέρος της κιθάρας είναι γραμμένο με μεγάλη ακρίβεια και φαντασία. Το κοντσέρτο κλείνει με την επανάληψη του σοβαρού ελεγειακού θέματος από το πρώτο μέρος.

Το έργο *Cancion de Gesta* (επικό τραγούδι) γράφτηκε το 1979 για τη συμφωνική ορχήστρα του Πίτσμπουργκ (πρώτη εκτέλεση το 1980). Ο τίτλος του, παρ' ότι παραπέμπει στην επική ποίηση του ευρωπαϊκού μεσαίωνα είναι δανεισμένος από το ομότιτλο έργο του Χιλιανού ποιητή Πάμπλο Νερούδα γραμμένο το 1960. Ο Νερούδα εξάλλου αποκαλεί το έργο του αυτό και ως *Τραγούδι Διαμαρτυρίας*, καθώς αναφέρεται στην πορεία των Κουβανών επα-

ναστατών από το Μεξικό στην Κούβα κατά το 1950. Το κομμάτι είναι γραμμένο σύμφωνα με τα πρότυπα της εθνικής μουσικής των Αμαντέο Ρολντάν και Αλεχάντρο Γκαρσία Κατούρλα, γεγονός που κατατάσσει τον Μπρόουερ στους εθνικιστές συνθέτες της Κούβας και γενικότερα της Λατινοαμερικανικής μουσικής.

Η λόγια μουσική της Αργεντινής όπως και η λαϊκή, προέρχεται από τη συγχώνευση των πολιτισμών των, κατά καιρούς, κατακτητών και σκλάβων. Κατά τα τέλη του 19ου αι. αρχίζουν να διαφαίνονται κάποια στοιχεία εθνικού χαρακτήρα και ειδικότερα στα έργα του πιο γόνιμου και ισχυρού συνθέτη της εποχής Αλμπέρτο Γουίλιαμς (1862 - 1952). Το πρώτο μισό του 20ου αι. χαρακτηρίζεται από το εθνικιστικό κλίμα, χωρίς να λείπουν βέβαια οι εξαιρέσεις όπως ο Χουάν Κάρλος Παζ, ο οποίος απαρνήθηκε τον εθνικισμό για να στραφεί στις δωδεκάφθογγες και σειραϊκές τεχνικές. Αναμφισβήτητα όμως, ο συνθέτης που

το όνομά του ταυτίζεται με τη λόγια μουσική της Αργεντινής είναι ο Αλμπέρτο Χιναστέρα (1916 - 1983), ο δεύτερος κύριος εκπρόσωπος της Λατινοαμερικανικής μουσικής μαζί με τον Βραζιλιάνο Έκτωρ Βίλα Λόμπος (1887 - 1959). Η δραστηριότητά του ήταν μοιρασμένη ανάμεσα στη σύνθεση και στη διδασκαλία, καθώς υπήρξε καθηγήτριάς σε πολλά ωδεία και πανεπιστήμια της Αργεντινής και της Αμερικής. Η στυλιστική εξέλιξη του έργου του είναι ιδιαίτερα αξιοπρόσεκτη. Το ύφος του αρχικά είχε εθνικό προσανατολισμό, "αντικειμενικός εθνικισμός" (1934-47) όπως ο ίδιος περιέγραφε τη χρήση παραδοσιακής μουσικής με συμβατικά τονικά μέσα. Αργότερα, (1947-57) το ύφος αυτό εξελίχθηκε σε "υποκειμενικό εθνικισμό". Υιοθετώντας νεοκλασσικό ιδίωμα και χρησιμοποιώντας εξιδανικευμένα σύμβολα δημιούργησε ένα αυθεντικό αργεντίνικο ύφος. Από το 1958 ως το θάνατό του στρέφεται στον "νεοεξπρεσιονισμό", μια πολύ προσωπική χρήση ατονικών και σειραϊκών τεχνικών. Αναμιγνύει τον υπερρεαλισμό με δωδεκάφθογγες και *avant-garde* τεχνικές και καλλιεργεί, με λεπτομερή ενασχόληση, την αναζήτηση ηχοχρωμάτων.

Οι *Ορχηστρικές Παραλλαγές*, ή ακριβέστερα *Παραλλαγές Κονστερτάντε*, έργο 23, γράφτηκε το 1953 στην περίοδο του "υποκειμενικού εθνικισμού" του συνθέτη και βεβαίως, χαρακτηρίζεται από έντονο εθνικό πνεύμα. Είναι αφιερωμένο στον Ιγκόρ Μαρκέβιτς, υπό τη διεύθυνση του οποίου πρωτοπαρουσιάστηκε στις 2 Ιουνίου 1953

στην Εταιρεία των Φίλων της Μουσικής του Μπουένος Άιρες, της οποίας ήταν παραγγελία. Αποτελείται από δώδεκα μέρη, κάθε ένα από τα οποία προορίζεται για ένα ή δύο όργανα ή μια ομάδα οργάνων. Όλη η ορχήστρα ενώνεται μόνο στο τελευταίο μέρος σε έναν ξέφρενο χορό. Ανήκει στο είδος των "χαρακτηριστικών παραλλαγών" όπου τα μεμονωμένα μέρη παίρνουν αυτοτελείς μορφές με διαφορετικό χαρακτήρα (χορούς, εθνικό ύφος, προγραμματική μορφή). Ο Χιναστέρα χρησιμοποιεί την τεχνική των μεταμορφώσεων, όπου μοτίβα του αρχικού θέματος χρησιμοποιούνται στην κατασκευή καινούριων θεμάτων. Για τα σολιστικά μέρη αξιοποιεί τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του κάθε οργάνου, με δεξιοτεχνικό τρόπο, πράγμα που καθιστά το έργο ένα εικονικό κοντσέρτο για ορχήστρα και την εκτέλεσή του ιδιαίτερα απαιτητική.

Από τα πρώτα του έργα ακόμη, ο Χιναστέρα έδειξε μια αξιοπρόσεκτη ικανότητα να δημιουργεί σύμβολα που εκφράζουν τη μουσική ταυτότητα της Αργεντινής. Αντλώντας έμπνευση από την παράδοση των *gauchos* (καβαλάρηδων) ανάγει τη φιγούρα του *gaucho* σε εθνικό έμβλημα και δημιουργεί τη μουσική του απεικόνιση με μια συγχορδία που αποτελείται από το κούρδισμα των χορδών της κιθάρας. Το άκουσμά της, (E-A-d-g-b-é) παραπέμπει τόσο στο όργανο όσο και στον χαρακτήρα. Με αυτή τη συγχορδία, σε μορφή *agrège*, στην άρπα ξεκινάει το θέμα των παραλλαγών. Η ίδια συγχορδία εμφανίζεται στη συνοδεία της 3ης παραλλαγής για σόλο φλάουτο και ορχή-

στρα. Αξίζει να προσεχθεί η 6η παραλλαγή, η οποία είναι ένας κανόνας στην πέμπτη, για όμποε και φαγκότο. Το θέμα της αρχής επανέρχεται στις παραλλαγές 10 και 11. Η 11η ιδιαίτερα, καινοτομεί ηχητικά παρουσιάζοντας έναν ασυνήθιστο συνδυασμό οργάνων, κοντραμπάσσο και άρπα. Το θέμα παρουσιάζεται στην αρχική του μορφή, ως μια ανάσα πριν από το ζυγρό φινάλε που βασίζεται σε έναν παραδοσιακό αργεντίνικο χορό.

Όπως και τα περισσότερα έργα του Χιναστέρα, οι παραλλαγές είναι ενορχηστρωμένες με ιδιαίτερη επιτηδειότητα, πράγμα που τις καθιστά ως ένα από τα πιο δημοφιλή έργα του ορχηστρικού ρεπερτορίου του 20ου αι.

Κείμενα: Χρίστος Μητσάκης

Πηγές:

1. Astarita, Gaspar J. "Adiós Nonino," *Tango and Lunfardo # 148*, Year XVII, Chivilcoy, (January 1999).
2. Betancourt, Rodolfo. "A Close Encounter with Leo brouwer," *Guitar Review #112* (Spring 1998).
3. De la Vega, Aurelio. *A History of Cuban Concert Music*. www.americancomposers.org/cubahistory.htm, 2002
4. Nudler, Julio. *Astor Piazzolla*. www.todotango.com.ar/english/creadores/apiazzolla.html, 2002.
5. Rodriguez, Olavo Alen. *Sources in Cuban Music*. www.americancomposers.org/cubasourceessay.htm, 2002
6. Sadie, Stanley and John Tyrell (Eds.) *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*. 29 Vols, London: McMillan, 2000.
7. Randel, Don M (Ed.). *The New Harvard Dictionary of Music*. Cambridge, Massachusetts: Belknap Press of Harvard University Press, 1993.

Leo (Mezquida) Brouwer

Ο Κουβανός συνθέτης, κιθαρίστας και διευθυντής ορχήστρας, Λέο Μπρόουερ, -Μπράουερ κατά τους Αγγλοσάξωνες- γεννήθηκε στην Αβάνα το 1939. Σπούδασε κιθάρα με τον Ισαάκ Νικολά, μαθητή του Εμίλιο Πουχόλ. Αρχικά αυτοδίδακτος στη σύνθεση, ολοκλήρωσε τις σπουδές του στο πανεπιστήμιο του Χάρτφορντ (κιθάρα) και στη Σχολή Τζούλιαντ (σύνθεση) την περίοδο 1959-60.

Το 1960 διορίζεται διευθυντής του Μουσικού Τμήματος του Κινηματογραφικού Ινστιτούτου της Κούβας και καθηγητής αρμονίας και αντίστιξης στο Εθνικό Ωδείο Ρολντάν της Αβάνας. Δύο χρόνια αργότερα έγινε καθηγητής σύνθεσης στο Ωδείο και μουσικός σύμβουλος στον τηλεοπτικό και ραδιοφωνικό σταθμό της Αβάνας.

Είναι διευθυντής του Πειραματικού Τμήματος της Κουβανέζικης Κινηματογραφικής Εταιρείας, όπου συνεχίζει το συνθετικό του έργο καθώς επίσης και γενικός διευθυντής της Συμφωνικής Ορχήστρας της Κούβας. Μοιράζει τις δραστηριότητές του ανάμεσα στην Κούβα και στην Ισπανία, όπου είναι διευθυντής της Ορχήστρας της Κόρδοβα, την οποία ίδρυσε το 1992.

Έχει συμμετάσχει ως συνθέτης και κιθαριστής σε μεγάλα διεθνή φεστιβάλ (Ωλντεμπρω, Αβινιόν, Σπολέτου, Βερολίνου, Εδιμβούργου, Λονδίνου, Παρισιού, Τορόντο).

Διετέλεσε μέλος κριτικών επιτροπών διεθνών διαγωνισμών (Μονάχου, Παρισιού, Αβάνας, Τορόντο κ.α.). Το συνθετικό του έργο είναι πλούσιο και πολλά από τα έργα του υπήρξαν παραγγελίες από μουσικά κέντρα και φεστιβάλ. Εκτός από αυθεντικές συνθέσεις, έχει ενορχηστρώσει, για ποικίλα σύνολα, έργα άλλων δημιουργών όπως του Άστορ Πιατσόλα, του Σκότ Τζόπλιν και των Μπητλς. Έχει διευθύνει μεταξύ άλλων, τη Φιλαρμονική του Βερολίνου, την Εθνική Ορχήστρα της Σκοτίας, την Ορχήστρα Δωματίου του BBC, την Εθνική Συμφωνική Ορχήστρα του Μεξικού, τη Φιλαρμονική του Ραδιοφωνικού Σταθμού των Βρυξελλών, τη Φιλαρμονική της Λιέγης. Η δισκογραφία του ξεπερνά τους εκατό δίσκους. Το 1987 εξελέγη επίτιμο μέλος της Ουνέσκο, κερδίζοντας μαζί με τον Άιζακ Στερν και τον Άλαν Ντανιελού την υψηλότερη διάκριση αναγνώρισης της προφοράς του στη μουσική.

Κώστας Κοτσιώλης

Με τις πολυάριθμες περιοδείες του σε όλο τον κόσμο και με την αποδοχή του από κοινό και μουσικοκριτικούς ο Κώστας Κοτσιώλης θεωρείται από τους σπουδαιότερους κιθαρίστες σήμερα, και ο ιδανικότερος ερμηνευτής των έργων του σημαντικότερου συνθέτη για κιθάρα του 20ου αιώνα, Λέο Μπρόουερ.

Σήμερα ηχογραφεί με τη Βελγική GHA και με το συνθέτη στο πόντιουμ όλα τα έργα του συμφωνικά και σόλο.

Έχει εμφανιστεί σε μεγάλες αίθουσες συναυλιών όπως Auditorium de Madrid, Grant Auditorium Radio France, Concertgebouw Amsterdam, Concert Hall BBC, Alt Opera Frankfurt, Palais de Beaux Arts Brussels, Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, Ηρώδειο, συμπράττοντας με μεγάλες συμφωνικές ορχήστρες, όπως Ραδιοφωνίας της Φρανκφούρτης, των Παρισίων, των Βρυξελλών, του BBC, The Jungle Deutsche Philharmonie, τους σολίστες της Σόφιας και του Βελιγραδίου, τη Συμφωνική Ορχήστρα της Βασιλίσσης Σοφίας της Μαδρίτης, της Κόρδοβας, των Καννών, της Λιθουανίας και άλλες.

Έχει εμφανιστεί στα μεγαλύτερα Φεστιβάλ Κιθάρας του κόσμου όπως της Κόρδοβας, της Λιέγης, των Καναρίων Νήσων, της Τιχουάνας, της Αβάνας, του Λεβερκούζεν, της Μαρτινίκας, του GFA των Ηνωμένων Πολιτειών και άλλα. Έχει συνεργαστεί σε κοινές συναυλίες με μεγάλους καλλιτέχνες,

όπως Τζον Ουίλιαμς, Τζον ΜακΛώκλιν, Μαρία Φαραντούρη, Μίλβα, Χοσέ Αντόνιο Ροντρίγκεζ, Πάτρικς Φονταναρόσα.

Μεγάλοι συνθέτες της κιθάρας του έχουν αφιερώσει έργα τους όπως Λέο Μπρόουερ, Ερνέστο Κορδέρο, Σέρτζιο Ασάντ, ενώ έχει κάνει πολλές πρώτες εκτελέσεις έργων συνθετών, όπως οι Μίκης Θεοδωράκης, Θάνος Μικρούτσικος, Θόδωρος Αντωνίου και άλλοι.

Από το 1978 είναι καλλιτεχνικός διευθυντής στο Διεθνές Φεστιβάλ Κλασσικής Κιθάρας Βόλου (Ελλάδα), όπου εμφανίστηκαν πολλοί σπουδαίοι κιθαρίστες, όπως επίσης και νέοι ταλαντούχοι ξεκινώντας τη διεθνή τους καριέρα.

Από το 2000 έχει την καλλιτεχνική επιμέλεια του «Φεστιβάλ Κιθάρας» στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών όπου εμφανίζονται τα λαμπρότερα ονόματα του χώρου της Κιθάρας και από την ίδια χρονιά είναι διευθυντής του μουσικού τμήματος του πολιτιστικού οργανισμού του Δήμου Σταυρούπολης Θεσσαλονίκης.

Έχει διδάξει σε σεμινάρια σε μεγάλα Πανεπιστήμια και Μουσικές Ακαδημίες του εξωτερικού, όπως στο Manhattan School of Music, Βαϊμάρης, Ντάλας, Όσλο, Μοτσαρτέουμ του Σάλτσμπουργκ και άλλες.

Είναι μέλος της καλλιτεχνικής επιτροπής του Υπουργείου Παιδείας.

Η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης ιδρύθηκε το 1959 από το Σόλωνα Μιχαηλίδη, με τον τίτλο «Συμφωνική Ορχήστρα Βορείου Ελλάδος». Αρχικά αποτέλεσε τμήμα του Κρατικού Ωδείου Θεσσαλονίκης, αριθμώντας πενήντα μόλις μέλη. Το 1969, χάρη στις προσπάθειες του ιδρυτή της, κρατικοποιήθηκε και πήρε τη σημερινή της ονομασία.

Πολλοί και σημαντικοί Έλληνες καλλιτέχνες ανέλαβαν τη διευθυντική «σκυτάλη» της: πρώτος ο Σόλων Μιχαηλίδης και στη συνέχεια ο Γεώργιος Θυμής, ο Άλκης Μπαλτάς, ο Κάρολος Τρικολίδης, ο Κοσμάς Γαλιλαίας, ο Κωνσταντίνος Πατσαλίδης και ο Λεωνίδας Καβάκος.

Σήμερα, η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης αριθμεί εκατό περίπου μουσικούς και αναπληρωτής καλλιτεχνικός διευθυντής της είναι ο Μίκης Μιχαηλίδης.

Από την αρχή η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης συμπεριέλαβε στο πρόγραμμά της ένα πλούσιο ρεπερτόριο, από το μπαρόκ μέχρι τις πρωτοποριακές συνθέσεις του 20ου αιώνα, με στόχο πάντα την ανάδειξη του μουσικού πολιτισμού συνολικά και πέρα από τα όρια του κλασικού. Παράλληλα, πρωταρχικός στόχος της υπήρξε η προβολή της ελληνικής μουσικής παρακαταθήκης, ενώ ταυτόχρονα πολλές ήταν οι πανελλήνιες και παγκόσμιες πρώτες εκτελέσεις που πραγματοποίησε. Διάσημοι Έλληνες και ξένοι αρχιμουσικοί καθώς και σολίστες διεθνούς ακτινοβολίας (όπως

οι Α. Khatchaturian, Ο. Δημητριάδης, Μ. Rostropovich, Δ. Σγούρος, Λ. Καβάκος κ.ά.) πλαισίωσαν και πλαισιώνουν τις συναυλίες της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης.

Η προώθηση νέων ταλέντων υπήρξε, επίσης, μια από τις προτεραιότητες της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης. Ο διαγωνισμός νέων καλλιτεχνών, που διοργάνωνε επί σειρά ετών, προσέφερε στους επιτυχόντες «μια πρώτη ευκαιρία» για το ξεκίνημα της σταδιοδρομίας τους. Ακόμη, η Ορχήστρα Νέων της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης έδωσε την ευκαιρία σε πολλούς ταλαντούχους μουσικούς να εξασκηθούν ως μέλη ορχήστρας και να εμφανισθούν ως σολίστες. Η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης προσπαθώντας να ανταποκριθεί στον προορισμό της ως κρατικός θεσμός πολιτισμού πραγματοποίησε σειρά συναυλιών σε σχολεία, σε εργοστάσια και πολιτιστικά κέντρα, καθώς και συναυλίες για ανθρωπιστικές οργανώσεις.

Ετησίως η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης πραγματοποιεί σαράντα περίπου συναυλίες στη Θεσσαλονίκη και σε άλλες πόλεις της Ελλάδας, ενώ σε τακτική βάση πραγματοποιεί εμφανίσεις στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών καθώς και στα Φεστιβάλ Δημητρίων και Αθηνών. Κατά την τρέχουσα καλλιτεχνική περίοδο 2001-2002, οι συναυλίες της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης φιλοξενούνται στο Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης.

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΜΕΓΑΡΟΥ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Πρόεδρος: Αλέξανδρος Μπακατσέλος
Αντιπρόεδρος: Γεώργιος Πενέλης
Γενικός Γραμματέας: Στέλιος Νέστωρ
Ταμίας: Παναγιώτης Μάμαλης
Μέλη: Γεώργιος Ακκάς
Ελένη Αναστασιάδου-Πασσιά
Χρήστος Λαμπράκης
Καλλιόπη Μακρίδου
Άννα Πάντου
Κωνσταντίνος Πυλαρινός

ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ»

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Πρόεδρος: Κωνσταντίνος Πυλαρινός
Αντιπρόεδρος: Γεώργιος Ακκάς
Γενικός Γραμματέας: Καίτη Δαραβίγκα
Ταμίας: Θωμάς Τρικούκης
Μέλη: Άσπα Αθανασιάδου
Τερέζα Βαλαλά
Παντελής Κωνσταντινίδης
Χρήστος Λαμπράκης
Αλέξανδρος Μπακατσέλος
Στέλιος Νέστωρ
Δημήτριος Παντερμαλής

Γενική Διεύθυνση: Γεώργιος Παρισάκης
Καλλιτεχνική Διεύθυνση: Νίκος Αθηναίος
Οικονομική Διεύθυνση: Μηλίτσα Χασάπη
Τεχνική Διεύθυνση: Απόστολος Ανδριάς

ΜΕΓΑΛΟΙ ΕΥΕΡΓΕΤΕΣ

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΙΛΩΝ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΖΥΘΟΠΟΪΙΑ (επί Προεδρίας Μηνά Τανέ)

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ (επί Διοικήσεως Θεόδωρου Καρατζά)

ΑΚΤΗ ΜΥΡΙΝΑΣ

ΕΥΕΡΓΕΤΕΣ

ΤΙΤΑΝ Α.Ε. (επί Προεδρίας Ανδρέα Κανελλόπουλου)

ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΚΚΑΣ

ΙΟΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (επί Προεδρίας Χάρη Σταματόπουλου)

ΧΡΗΣΤΟΣ ΛΑΜΠΡΑΚΗΣ

ΜΗΧΑΝΙΚΗ Α.Ε. (επί Προεδρίας Πρόδρομου Εμφιετζόγλου)

ΤΡΑΠΕΖΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ (επί Προεδρίας Σπυρίδωνα Κουινιάκη)

ΜΕΓΑΛΟΙ ΔΩΡΗΤΕΣ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΙΜΕΝΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ (επί Προεδρίας Απόστολου Γενίτσαρη)

ΤΡΑΠΕΖΑ ΧΙΟΥ (Γενικός Διευθυντής Ιωάννης Πεχλιβανίδης)

ΔΩΡΗΤΕΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΖΑΡΝΤΙΝΙΔΗΣ

ΗΔΥΠΟΛΙΣ (επί Προεδρίας Χρήστου Ζαχόπουλου)

ΠΕΤΡΟΣ ΚΑΙ ΓΑΛΑΤΕΙΑ ΚΟΦΦΑ

ΑΝΘΗ ΤΟΣΚΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

ΜΑΡΤΙΟΣ

 ΣΑΒΒΑΤΟ 9 "Merengue de Cordoba"

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

 ΠΕΜΠΤΗ 18 S. Prokofiev: Ρωμαίος και Ιουλιέτα
 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 19 S. Prokofiev: Ρωμαίος και Ιουλιέτα
 ΣΑΒΒΑΤΟ 20 S. Prokofiev: Ρωμαίος και Ιουλιέτα
 ΚΥΡΙΑΚΗ 21 S. Prokofiev: Ρωμαίος και Ιουλιέτα
 ΣΑΒΒΑΤΟ 27 London Symphony Chorus
 ΚΥΡΙΑΚΗ 28 Βραδιά Μάνου Χατζιδάκι

ΜΑΪΟΣ

 ΠΕΜΠΤΗ 9 Συμφωνική Ορχήστρα της Βιέννης
 ΣΑΒΒΑΤΟ 25 George Bizet: Carmen
 ΔΕΥΤΕΡΑ 27 George Bizet: Carmen
 ΤΕΤΑΡΤΗ 29 George Bizet: Carmen
 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 31 George Bizet: Carmen

 ΟΠΕΡΑ

 ΜΟΥΣΙΚΗ

 ΧΟΡΟΣ

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΤΟΥΣ 2002

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ: Vlahos Works/120215.02

ΕΚΤΥΠΩΣΗ: **ΦΙΛΙΠΠΟΣ**
Εκδόσεις Φιλιππος Ελλάδος Α.Ε.

**ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΜΕΓΑΡΟΥ ΜΟΥΣΙΚΗΣ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

25ης Μαρτίου και Παραλία
www.compulink.gr/ommth